

ÚVODNÍ SLOVO

*Vážené dámy, pánové,
kolegové a přátelé.*

Ročenky traumatologického oddělení vydáváme, jak z názvu vyplývá, každoročně, abychom bilancovali a zdokumentovali naši činnost, případně se po letech mohli vrátit vzpomínkami do předchozích období.

Navzdory celospolečensky negativně vnímanému roku 2010, byl tento rok pro Traumatologické oddělení FN Olomouc rokem dobrým a troufám si říci i úspěšným. V rámci organizace traumatologické péče v Olomouckém kraji došlo ke konsensu v ošetřování triáz pozitivních pacientů a jejich příjmu do FN pouze cestou urgentního příjmu. Vzhledem k reorganizaci sítě traumacenter ČR stále více ošetřujeme pacienty ze Zlínského kraje. Tomuto trendu odpovídá nárůst pacientů se závažným poraněním (240 polytraumatizovaných pacientů) a s tím spojená vyšší finanční náročnost zdravotnické péče. Byl bych velmi nerad, pokud by mé tvrzení vyznělo jako klišé „poplatného primáře“, ale reálně musím velmi pozitivně v tomto ohledu hodnotit vedení FN Olomouc a poděkovat mu za podporu rozvoje traumatologie v Olomouci a v Olomouckém kraji.

Nejen prací živ je člověk a tak i část ročenky již tradičně věnujeme našim společensko-sportovním akcím. Všichni jsme je přežili a bez větší újmy se vždy vrátili k naší každodenní práci v nemocnici, abychom mimo jiné pacientům rozmlouvali jejich pošetilé jednání právě při jejich společensko-sportovních aktivitách....

Igor Čižmář

TRAUMATOLOGICKÉ ODDĚLENÍ FN OLOMOUC

Kontakt

I.P. Pavlova 6
775 20 Olomouc
traumatologie@fnol.cz
sekretariát: 585 852 201

Další informace

www.fnol.cz

Personální obsazení

primář: **doc. MUDr. Igor Čížmář, Ph.D.**
zástupce primáře: **MUDr. Radim Vinter**
vrchní sestra: **Bc. Stanislava Rábová, DiS.**
15 lékařů
25 všeobecných sester
15 NZP
3 administrativní pracovnice

Oddělení 27

Umístění: budova D1, 5. patro
Počet lůžek: 28

Jednotka intenzivní péče

Umístění: budova D1, 5. patro
Počet lůžek: 5

Traumatologická ambulance

Umístění: budova A – akutní ambulance-suterén;
chronická ambulance + poradny-přízemí

Specializované ambulance:

Poradna pro chirurgii horní končetiny: pondělí 9-14 hodin
Poradna pro poranění zápěstí a ruky: úterý 8-14 hodin
Poradna pro poranění kolenního kloubu: čtvrtek 8-14 hodin

Kolektiv pracovníků Traumatologického oddělení FN Olomouc

Kolektiv SZP Traumatologického oddělení FN Olomouc

Kolektiv pracovníků Traumatologické ambulance FN Olomouc

Nově otevřené vyšetřovny traumatologické ambulance v roce 2010

NAŠE VÝLETY

Dne 30. 4. 2010 zorganizován kulturně poznávací výlet za krásami Nížkého Jesníku na kolech. Trasy: vlak – Olomouc hl.n.- Domašov nad Bystřicí; bicykl – Domašov nad Bystřicí-Jívová (Masné krámy), Hraničné Petrovice, Těšíkovská Kyselka, Bělkovice-Lašťany, Bohuňovice, Hlušovice, Olomouc fotbalový stadion. Hodnocení: účast 1(hojná), náročnost 2+, organizace 3- vždy je co „vylepšovat”!

Dne 11. 9. 2010 podzimní sjezd říčky Moravice z Kružberka do Hradce nad Moravicí při vypouštění vodní nádrže Kružberk. Trasa: Kružberk, Jánské Koupele, Podhradí, Žimrovice, Hradec nad Moravicí (ono to po vodě ani jinudy nejde). Účast dvou 5-ti členných smíšených a později stále více se promíchávajících družstev (traumatologie, COS, RHB) zakončena dojezdem na pokraji fyzického vyčerpání většiny účastníků do Hradce nad Moravicí. Hodnocení: účast 3- (malá), náročnost 2+ (teče to samo), organizace 3- vždy je co „vylepšovat“!

Dne 10. 12. 2010 sportovně kulturní akce – předvánoční Paint ball (s dívčím podtitulem „zastřel si svého dochtora” a mužským podtextem „sestřel kohokoli kdo není muž”). Hodnocení: účast 2, náročnost 2 +, organizace 3- vždy je co „vylepšovat”!

Hojení zlomenin u pacientů s osteoporózou

Traumatologické oddělení Fakultní nemocnice v Olomouci, pod vedením prim. doc. MUDr. I. Čižmáře, Ph.D., se zapojilo do klinické studie zaměřené na hojení zlomenin kostí u pacientů s osteoporózou. Studie byla zahájena v červnu 2010 a předpokládané ukončení je plánováno na říjen 2011.

Studie se zabývá účinkem perorálně podávaného léku, běžně používaného v léčbě osteoporózy, na hojení zlomenin zápěstí, zejména dolní části vřetenní kosti u žen a mužů ve věku nad 50 let. Dolní část vřetenní kosti byla vybrána jako lokalita, u které dochází k nejčastějším zlomeninám.

Studijní tým je tvořen: prim. doc. MUDr. I. Čižmářem, Ph.D., MUDr. J. Palčákem, MUDr. M. Knápkem a úsekovou sestrou ambulance V. Tomečkovou. Nedílnou součástí týmu jsou i ostatní lékaři Traumatologického oddělení, bez jejichž pomoci by získávání vhodných pacientů bylo velmi komplikované.

Poměrně dlouhý byl interval před zahájením zmíněné studie. Veškeré přípravy, od prvního kontaktu se zadavatelem do oficiálního otevření našeho centra pro studii, trvaly téměř 10 měsíců.

Traumatologické oddělení Fakultní nemocnice v Olomouci bylo vybráno jako špičkové centrum v České republice s dostatečným počtem pacientů trpícím tímto poraněním. Studie je celosvětová, jsou do ní zapojena uznávaná pracoviště, mimo jiné i z Brazílie, Itálie, Ruska, Ukrajiny, Velké Británie, Francie, Maďarska a Německa.

Pacientovi, který splňuje výběrová kritéria, je nabídnuta účast ve studii, podrobně jsou mu vysvětleny podmínky studie a harmonogram návštěv, jsou podepsány informované souhlasy o účasti ve studii. Zařazení pacienta do studie je dobrovolné, tedy může z ní kdykoliv odstoupit. Za účast nemocný nedostává žádnou finanční odměnu. Všichni pacienti, účastníci se studie, užívají pravidelně perorální léky. Polovina nemocných, na podkladě metodiky studie, dostává v léčích účinnou-sledovanou

látku, druhá polovina látku neúčinnou, ale samozřejmě pro organismus naprosto neškodnou, tzv. placebo. Vzhledem k tomu, že studie je postavena tak, že je dvojité zaslepena, ani pacient ani lékaři neví, jaký lék pacient dostává a tím je zachována objektivita testování.

Vybraný pacient je sledován na pracovišti traumatologie po dobu 24 týdnů od úrazu. Během tohoto časového intervalu absolvuje studií předepsaných 13 kontrol, při kterých je podrobně sledován stav hojení zlomeniny, stav pacienta a případné vedlejší účinky léku. Kontroly jsou časově náročné pro pacienta i pro personál.

Studovaný lék se běžně používá k léčbě osteoporózy, nyní se zjišťuje jeho vliv na kostní hojení. Což při potvrzení předpokladu, předpokladu, že se hojení zlomenin zlepší, je pro další pacienty výrazným benefitem.

Doufáme, že zařazení Traumatologického oddělení Fakultní nemocnice v Olomouci do výše popsané studie bude přínosem pro naše další pacienty a podaří se nám ještě zefektivnit a ulehčit proces léčby některých zlomenin, jejichž následky bývají často pro pacienty limitující a obtěžující.

úrazový snímek

den úrazu po repozici

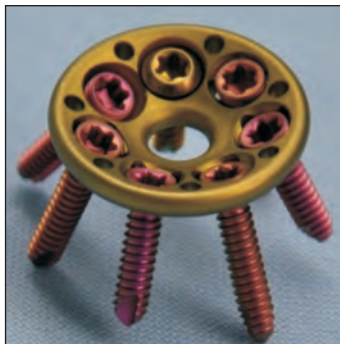
6 týdnů od úrazu

KLINICKÁ STUDIE

Na Traumatologickém oddělení FN Olomouc probíhá od června 2009 testování nové úhlově stabilní dlahy pro artrodézu medio-karpálního kloubu. Studie probíhá celkem na 20 evropských pracovištích (Belgie, ČR, Francie, Holansko, Itálie, Německo, Rakousko a Švýcarsko) a jejím cílem je posoudit nejen klinické výsledky, ale přispět i k případné úpravě instrumentaria. Implantát lze použít především v léčbě poúrazové artrózy zápěstí vznikající především u dlouhodobě neléčených pakloubů člunkové kosti a poranění skafolunárního vazy a při mediokarpální nestabilitě zápěstního kloubu. Doposud byli touto dlahou ošetřeni čtyři pacienti. Hlavním přínosem ve srovnání s doposud používanými implantáty je dostatečná pooperační stabilita, která umožňuje výrazně zkrátit dobu pooperační imobilizace končetiny a tím i zahájit časnou rehabilitaci.

Stav po vyjmutí člunkové kosti, repozici a artrodéze mediokarpálního kloubu.

Úhlově stabilní dlahu pro artrodézu.

Pakloub člunkové kosti a s artritickým postižením radiokarpálního i mediokarpálního kloubu.

STATISTIKA JEDNOTLIVÝCH OPERACÍ 2009 a 2010

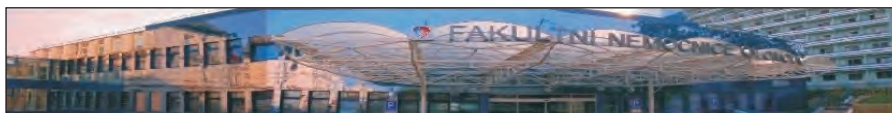
	2009	2010
Horní končetina celkem	548	532
Pažní kost	90	91
Předloktí	74	84
Zápěstí	145	128
Ruka	83	107
Dolní končetina celkem	594	645
Stehenní kost	139	171
Bérec	79	85
Hlezno	107	156
Noha	48	63
Pánev	18	21
Artroskopie	189	219
Operací celkem	2142	2120
Osteosyntéz	1126	1167

POČTY OŠETŘENÝCH ZA ROK 2010

	2009	2010
Počet ambulantně ošetřených	33430	34021
<i>z toho primárních ošetření</i>	14048	15021
<i>z toho zlomenin</i>	6628	7101
Počet hospitalizovaných	1982	2107
Průměrná délka hospitalizace	3,9 dne	4,1 dne
Počet ošetřených nejtežších polytraumat (ISS > 16)	234*	244*

**polytraumata v TC FN Olomouc*

V ROCE 2010 JSME USPOŘÁDALI

FAKULTNÍ NEMOCNICE
OLOMOUČ

TRAUMATOLOGIE
Fakultní nemocnice Olomouc

Vážená paní doktorko, vážený pane doktore,

zveme Vás na seminář organizovaný Traumatologickým oddělením Fakultní nemocnice Olomouc ve spolupráci se Spolkem lékařů v Olomouci a ČLK **dne 13.10.2010 od 16 hod.** v sále Centaurus Regionálního centra Olomouc. Jelikož si v letošním roce připomínáme významné životní výročí prvního primáře Traumatologického oddělení FNOL pana docenta Maňáka, dovolili jsme si, mimo čistě odborných sdělení, zařadit i přednášku o jubilantovi. Akce je akreditována ČLK a ohodnocena 5 kreditů (akce 23783 viz www.lkcr.cz). Vstup na akci je zcela volný, bez jakýchkoliv poplatků. Během akce bude občerstvení zajištěno formou rautu.

Těšíme se na naše společné setkání.

doc. MUDr. Igor Čížmář, Ph.D.
primář Traumatologického oddělení FNOL

PŘEHLED AKTUÁLNÍCH TRENDŮ A NOVINEK APLIKOVATELNÝCH V KLINICKÉ PRAXI

(39/10 Kurz – pro praktické lékaře a ambulantní specialisty)

- ♦ **Přednáška o jubilantovi**
- ♦ Zvaná přednáška – **Energetický deficit kriticky nemocných**
- ♦ MUDr. Ivo Menšík, Ph.D.: **Terapie chronických ran
Popáleniny v ambulantní praxi**
- ♦ MUDr. Bronislav Klementa, MUDr. Zdeněk Mrozek, Ph.D.: **Akutní stavy v praxi,
novinky v KPCR**
- ♦ MUDr. Oldřich Coufal, Ph.D.: **Problematika prsu a melanomu v ambulanci PL**
- ♦ MUDr. Radim Vinter: **Úžinnové syndromy HK v ambulanci PL**
- ♦ MUDr. Petr Špiroch, MUDr. Pavel Sedák: **Poranění hlezna – zálužnosti
„distorzi“**
- ♦ MUDr. Miroslav Homza: **Poranění dětského skeletu**

Akce 23783 – říjen 2010

Název:	Přehled aktuálních trendů a novinek aplikovatelných v klinické praxi		
Číslo akreditace:	1100/16/2008	číslo akce:	23783
Začátek akce:	13. 10. 2010	konec akce:	13. 10. 2010
Délka akce:	5 hodin	místo konání:	Regionální centrum Olomouc
Ohodnocení:	5 kreditů	garant:	doc. MUDr. Igor Čížmář, Ph.D.
Pořadatel:	Traumatologické oddělení Fakultní nemocnice Olomouc I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc		

Kurz chirurgie ruky, zaměřený na základní problematiku této specializace, byl poprvé pořádán ECPA-CZ o.p.s. v roce 2009. Tenkrát jsme nebyli schopni z kapacitních důvodů uspokojit celé nečekaně velké množství zájemců a s ohledem na jejich přetrvávající zájem a také s ohledem na velmi pozitivní ohlasy od frekventantů proběhlého kurzu, jsme se rozhodli tento kurz zopakovat. Kurz chirurgie ruky proběhl na přelomu září a října 2010 opět v prostorách Anatomického ústavu LF MU v Brně. Prostory posluchárny a hlavně pitevny, nadstandardně vybavené moderní audiovizuální technikou, umožnily lektorům předat posluchačům kurzu nejen teoretické poznatky, ale i praktické návody a postřehy formou předem připravených instruktážních videí a online přenášených operačních výkonů na kadaverech.

Základní problematiku chirurgie ruky jsme na rozdíl od původního kurzu ještě rozšířili o některá další, podle nás důležitá, témata, jako například endoskopická dekomprese karpálního tunelu nebo Dupuytrenova kontraktura. Hlavním lektorem kurzu byl opět MUDr. Roman Slodička, Ph.D., který se spolu s ostatními lektory snažil posluchačům vysvětlit a přiblížit danou problematiku hlavně z praktického hlediska tak, aby každý z nich mohl získané poznatky ihned uplatnit ve své lékařské praxi.

První den kurzu zahájil MUDr. Vodička přednáškou o klinickém vyšetření ruky a ještě během dopoledne na něj navázal MUDr. Slodička s problematikou šlachových poranění ruky. Všechna tato témata byla po krátké přestávce probírána prakticky v pitevně. Každý procvičovaný operační postup byl nejdříve předveden na instruktážním videu a poté za kontroly lektorů prováděn prakticky účastníky kurzu na kadaverech. Stejným způsobem, tedy teoretickými přednáškami v posluchárně pokračujícími praktickým nácvikem v pitevně, byly připraveny i všechny ostatní bloky. Odpolední blok prvního dne byl věnován

Praktická cvičení na kadaverech.

úžínovým syndromům, stenosujícím tendovaginitidám, kompartment syndromu, krytí defektů ruky jednoduchými laloky a základnímu seznámení s Dupuytrenovou kontrakturou. Druhý den kurzu se dopoledne, pod vedením MUDr. Vodičky a doc. Pilného věnovali posluchači zlomeninám distálního radia a ulny, včetně praktického nácviku operačních přístupů. Odpolední bloky, přednášené MUDr. Dráčem, se týkaly problematiky zlomenin kostí zápěstí, hlavně os scaphoideum a metakarpů, a velmi instruktivní a názorná byla přednáška doc. Maňáka o funkční anatomii ruky. Poslední den kurzu byl pod vedením doc. Maňáka zaměřen na problematiku zlomenin článků prstů a jejich řešení.

V dnešní době není jednoduché zajistit podobný kurz nejen ekonomicky, ale i technicky a za tuto zvenčí „neviditelnou“ práci je na místě ocenit realizační tým ECPA-CZ o.p.s. pod vedením doc. Čizmáře. Technické zajištění kvalitních kadaverů vyžaduje celoroční trpělivou práci s jejich získáváním, zpracováváním a uchováváním. Ekonomické zajištění kurzů na současné vysoké úrovni a udržení kurzovného v únosných mezích by nebylo možné bez podpory vystavujících firem, za kterou děkujeme. Přestože ve srovnání s podobnými zahraničními kurzy stejné úrovně je výše kurzovného stále výrazně nižší, jsme si vědomi, že jeho výše mohla být pro některé potenciální zájemce limitujícím faktorem. I přes stále větší ekonomickou náročnost zajištění tohoto typu kurzů se budeme snažit i v budoucnu nabídnout další kurzy za lepších nebo alespoň podobných podmínek jako v roce 2010.

*MUDr. Aleš Fibír
Oddělení plastické chirurgie SANUS Hradec Králové*

Společné foto účastníků kurzu a fakulty.

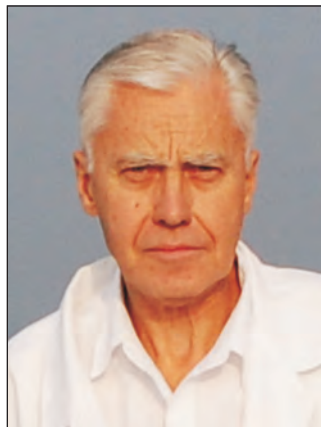
Společenský večer.

Dnes již tradiční setkání nejen moravských ortopedů a traumatologů v Přerově se v letošním roce téměř nekonalo pro sněhovou kalamitu, která zasáhla celou ČR. Někteří kolegové, zvláště ze vzdálenějších míst, se omluvili z neúčasti na kongresu pro kalamitní situaci. Ti odvážnější přijeli s vynucenými přestávkami trvajícími až 12 hodin. Jsem přesvědčen, že i přes nepřízeň počasí, proběhlo odborné setkání opět v přátelském duchu s kvalitním odborným i společenským programem. V příštím ročníku tohoto kongresu budeme chtít diskutovat nad kontroverzními výkony a komplikacemi v problematice horní končetiny a věříme, že toto netradiční téma opět zaujme a těšíme se na setkání.

Je naší milou povinností informovat kolegy i veřejnost o významném životním jubileu, kterého se v tomto roce dožívá náš dlouholetý spolupracovník, zakladatel a první primář Traumatologického oddělení FN Olomouc pan docent Maňák.

Narodil se 1. října 1940 ve Zlíně. Dětství prožil v Uherském Brodě, kde jeho otec působil jako soudce a středoškolská studia ukončil v roce 1957 maturitou na Jedenáctileté střední škole v Uherském Hradišti. V roce 1963 promoval na Lékařské fakultě Masarykovy university v Brně, kde od roku 1960 působil jako asistent na anatomickém ústavu u profesora Žlábků. Po promoci nastoupil na Chirurgické oddělení nemocnice v Tanvaldě v rámci tehdejších „umístěnek“. Na dobu strávenou v malé pohraniční nemocnici vždy velmi rád vzpomínal. V roce 1967 složil atestaci z chirurgie I. stupně a v roce 1972 pak chirurgickou atestaci II. stupně – to již jako sekundární lékař I. chirurgické kliniky Fakultní nemocnice Olomouc, kam nastoupil v roce 1968. Zde poznal docenta Wondráka, který v něm probudil zájem o úrazovou chirurgii. Mimo zájmů odborných spojovala oba kolegy i záliba v literatuře a výtvarném umění obecně a silné přátelství vydrželo i po odchodu docenta Wondráka do důchodu.

Ačkoliv tehdejší doba docentu Maňákovi příliš nepřála a kandidátem lékařských věd se mohl stát až v roce 1984, neboť přijetí do aspirantury bylo původně zamítnuto závodním výborem KSČ, snažil se rozšiřovat své znalosti z traumatologie a chirurgie ruky alespoň na krátkodobých odborných stážích (Německo, Maďarsko, Polsko, Bulharsko, SSSR). Většinu z nich absolvoval na úkor

své řádné dovolené. Po roce 1989 se opakovaně zúčastnil kurzů osteosyntézy ve švýcarském Davosu a absolvoval celoroční stáž v Hua Shan Hospital Šanghai v Číně, kde se věnoval chirurgii ruky. Když v roce 1994 hledala nadace Člověk v tísní lékaře, kteří by pomohli v sarajevské státní nemocnici v době vojenské blokády města, přihlásil se a pracoval zde 6 týdnů.

V roce 1996 vzniklo z jeho iniciativy ve FN Olomouc samostatné Traumatologické oddělení, které vedl po dobu 10 let, a které se později stalo základem Traumacentra FN Olomouc. Postupně se mu podařilo zajistit materiální vybavení a vybudovat lékařský i sesterský tým, schopný ošetřovat nejen veškeré úrazy, ale především sdružená poranění a polytraumata ve spádové oblasti celého Olomouckého kraje. Navíc se toto pracoviště profilovalo také léčbou akutních úrazů i řešením následků a komplikací poranění zápěstí a ruky se spádovou oblastí prakticky celé republiky.

Pokud bychom zde měly uvádět výčet jubilantových publikací a odborných sdělení, členství v odborných společnostech nebo v redakčních radách odborných periodik, byl by to seznam velmi dlouhý a navíc není doposud uzavřen. Z ocenění, kterých se mu dostalo, jmenujme alespoň národní cenu České chirurgické společnosti za první provedenou replantaci amputované ruky v republice.

V roce 2006 předal docent Maňák vedení traumatologického oddělení současnému primáři a ve zkráceném úvazku se nyní věnuje především pregraduální výuce úrazové chirurgie. Je členem atestační komise oboru úrazová chirurgie a na Katedře fyzioterapie FTK UP Olomouc vyučuje studenty chirurgii a traumatologii.

Výčet minulých i současných pracovních aktivit docenta Maňáka by mohl ve čtenáři vzbudit dojem, že na zájmy a koníčky mu již nemůže zbývat žádný čas. Opak je však pravdou. Vždy nás udivoval svým širokým rozhledem především v oblasti literatury, historie a současného výtvarného umění a s mnoha kulturními osobnostmi jej pojí úzké přátelské vztahy. V roce 2003 například

zahajoval v Olomouci vernisáž svého přítele grafika Oldřicha Kulhánka. Navíc publikační aktivity docenta Maňáka nesměřují jen do oblasti úrazové chirurgie. Důkazem toho jsou články a přednášky o zapomenutých osobnostech německé a židovské kultury spjaté s předválečnou Olomoucí nebo knížka „Čtení (nejen) o ruce“ určená (nejen) lékařské veřejnosti.

Hlavní životní oporou je docentu Maňákovi bezesporu jeho rodina, především manželka Drahomíra (interní lékařka), se kterou vychoval dva syny a v současnosti jim největší radost přináší společné chvíle strávené s jejich čtyřmi vnoučaty.

Přejeme panu docentovi hodně zdraví, štěstí a spokojenosti do dalších let!

Kolektiv pracovníků Traumatologického oddělení FN Olomouc

Jubilant při neformálním a formálním projevu.

I samotné oslavy měly několik podob.

*Na provoz Traumatologického oddělení
Fakultní nemocnice Olomouc přispěli:*

AARON TRADE s.r.o. Olomouc
AV Medical Consulting s.r.o., Praha
B. Braun Medical s.r.o. Praha
Berlin-Chemie Praha
Fénix Brno, spol. s r.o.
Fresenius Medical Care ČR s.r.o., Praha
G.P.S. Ofa s.r.o. Černošice
Hartmann-Rico a.s. Veverská Bítýška
ING corporation Frýdek Místek
Johnson & Johnson, s.r.o. Praha
Ing. Svatava Lošťáková, Praha
Medicom International s.r.o. Brno
M/S Elektro CZ s.r.o., Olomouc - Holice
Ortika a.s. Hulín
Panop CZ s.r.o. Hulín
Stapro s. r. o., Pardubice
Stimcare s.r.o. Praha
Synthes, s.r.o. Praha